

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 221: Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler.

Af Birthe Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 15/3 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen):

Det forslag her er fra Dansk Folkeparti, og med det forslag skal det være muligt at reklamere for håndkøbslægemidler til rygeafvænnelse og behandling af alkoholmisbrug og appetitnedsættende lægemidler på tv, uden at Lægemiddelstyrelsen skal give en forudgående tilladelse.

Jeg skal til at begynde med gøre opmærksom på, at der i forslaget står anført præparater til »understøttelse af alkoholabstinens.« Jeg går ud fra, at der menes præparater til brug ved behandling af alkoholmisbrug.

Lægemiddelstyrelsen har allerede i dag mulighed for i særlige tilfælde at tillade reklame på tv for lægemidler, og det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det er forslagsstillerens tanke, at Lægemiddelstyrelsen fremover giver tilladelse til, at der reklameres i fjernsynet for håndkøbslægemidler til rygeafvænnelse og behandling mod alkoholmisbrug eller slankemidler, såfremt lægemidlet har en dokumenteret effekt.

Ordlyden i forslaget lægger imidlertid op til noget andet og noget mere. Det vil, hvis forslaget vedtages, være muligt at reklamere på tv for håndkøbslægemidler af den omtalte art helt uden Lægemiddelstyrelsens forudgående tilladelse. Det mener jeg ikke er ønskeligt.

Jeg er ikke helt enig med forslagsstillerne i, at udbredelsen af kendskabet til et produkt bedst

sker gennem reklame og allerbedst gennem reklame på tv. Det er sikkert rigtigt, at fjernsynsreklamer kvantitativt vil give det bredeste kendskab til produktet, men kvalitativt får man ikke den bedste information om et produkt via tv-reklamer.

Tv-reklamerne giver sædvanligvis ikke brugeren den vejledning i brugen af produktet, som er så vigtig, når det drejer sig om lægemidler. Og jeg finder derfor ikke, at udbredelsen af kendskabet til konkrete ryge- eller alkoholafvænningspræparater eller slankemidler skal ske via forbrugsskabende tv-reklamer, men derimod gennem information og vejledning fra patientens læge som led i den behandlingsplan, lægen i øvrigt lægger for sin patient.

Hvad angår rygeophør, ja, så er det jo en personlig motivation, der er grundlaget for en vellykket afvænnelse, og det er derfor også den personlige motivation, der skal være bærende for behandlingen, og ikke selvmedicinering foranlediget af en tv-reklame.

Det samme gør sig gældende ved præparater til brug ved alkoholafvænnelse. Som ved rygeafvænnelse klares alkoholafvænnelse ikke med selvmedicinering alene. Vejledning og støtte fra ens behandler og omgangskreds er afgørende. I øvrigt er alle de godkendte alkoholafvænningslægemidler receptpligtige. Der må derfor ikke reklameres over for offentligheden for disse lægemidler og dermed heller ikke på tv. Det fremsatte forslag er derfor irrelevant på nuværende tidspunkt, hvad angår disse produkter.

For så vidt angår appetitdæmpende lægemidler, kan jeg oplyse, at Lægemiddelagenturets ekspertudvalg, det, der også i forkortet form kaldes CPMP, for nylig har foretaget en revidering af slankemidlerne på det europæiske marked. Ekspertudvalget har i den forbindelse fundet, at de fleste af slankemidlerne er obsolette, hvilket vil sige, at de har meget ringe eller slet ingen effekt set med den viden, vi har om fedmesygdomme i dag. Vi skal i den forbindelse ikke glemme, at op mod en tredjedel af de unge piger lider af en spiseforstyrrelse.

En generel tilladelse til at reklamere på tv for slankeprodukter ville harmonere meget dårligt med de initiativer, regeringen har taget for at hjælpe de unge ud af deres problemer. Jeg finder derfor ikke, at vi som politikere ved at vedtage det fremsatte lovforslag skal medvirke til en øget reklame for slankeprodukter.

Jeg vil i øvrigt gerne gøre opmærksom på, at et overforbrug selv af håndkøbspræparater, der

sædvanligvis er ufarlige ved korrekt brug, vil kunne få alvorlige følger for den enkelte bruger. Forbrugsskabende tv-reklamer er derfor ikke vejen frem til at øge middellevetiden i Danmark og sænke ressourceforbruget i vores sundhedssektor.

Regeringen skal på den baggrund afvise det fremsatte lovforslag.

Hanne Andersen (S):

Forslagsstillerne er optaget af folkesundheden, og det er jo dejligt, og jeg noterer også, at der i forslaget er anerkendelse af de mange initiativer, der er i regeringens folkesundhedsprogram.

Selvfølger skal vi gøre en indsats for at ændre befolkningens holdning til rygning, alkohol, fedtholdig kost og motion. Danskerne er blevet opmærksomme på de sundhedsfarer, der lurer specielt på disse områder. Men det er en meget pudsig vinkel, forslagsstillerne har, når det gælder fremme af folkesundheden: Mere medicin, flere lægemidler, flere reklamer er vejen til løsningen. Reklamer i fjernsyn er tilsyneladende den sikre vej, og alle skal via disse tv-reklamer på skærmen have de godkendte præparater præsenteret.

Forslagsstillerne nævner i bemærkningerne de lægemidler, hvor kendskabet skal udbredes, og hvor tv-reklamerne skal servere antabus, appetitnedsættende piller og rygeafvænningsprodukter til aftenkaffen. Begrundelsen for tv-reklamer er, at så vil lægemiddelindustrien udvikle endnu flere lægemidler, fordi de kan få en større fortjeneste, når reklamer i tv skaber et større behov. Vi er ikke enige. Vi kan ikke støtte forslaget.

Indtil dette øjeblik er det lykkedes os at holde reklamer for alkohol og medicin væk fra danske public service-kanaler. Det er vi godt tilfredse med, og ønsket om en større indtjening til lægemiddelindustrien kan ikke få os til at ændre holdning.

Medicin og lægemidler skal behandles med alvor og stor omtanke. Der er selv for de bedste af dem større eller mindre bivirkninger, også for de lægemidler, der er nævnt her i forslaget, bl.a. svimmelhed, hovedpine, kvalme, søvnløshed, hjertebanken, for hurtige hjerteslag, sygelig opløftet stemning. Ja, der er endda unge piger, der udtaler til dagspressen: »Jeg har desværre ikke flere Letigen, ellers kunne jeg godt være taget med på Burger King.«

Der findes næppe nogen speciel opskrift på et langt, sundt og lykkeligt liv og heller ingen medicin, hvad enten den sælges i håndkøb, på recept eller markedsføres i fjernsynet, men der er efterhånden ingen, der tror, at røg, alkohol, fedt og for lidt motion er en livsforlængende eliksir.

Den gode opskrift på folkesundhed handler om, at endnu flere ændrer vaner. Mange har gjort det. Mange tager imod hjælp til ryge- og alkoholafvænnning, enten det er på arbejdspladsen eller via den praktiserende læge, og oplysning nytter. Der findes ingen lykkepille eller lykkeeliksir, og i langt de fleste tilfælde varer lykken jo også kort, hvis man skal klare det på egen hånd. Så lad os ikke bilde folk ind, at sjove, salg fremmende reklamer klarer sundheden. Information og vejledning er de bedste hjælpemidler, også i de tilfælde, hvor der skal ordineres medicin. I dag er det allemandsviden. Ingen tror jo alligevel på, at man får et langt, sundt liv, hvis man misbruger røg, alkohol, fedt og sofaen.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Fru Hanne Andersen siger, at information og vejledning er vejen frem. Det er jo netop det, vi lægger op til med det her forslag. Vi ved godt, hvor meget folk tager ved lære af reklamer, og det her handler altså kun om håndkøbsmedicin.

Fru Hanne Andersen siger også, at flere og flere ændrer vaner, og at oplysning virker. Det er jo netop det, vi vil med det her forslag; det er også oplysning. Det, vi har gjort med hensyn til bemærkningerne her, er at nævne nogle eksempler på de mest kendte på markedet.

Så vil jeg også godt sige, at vores tanke med det her lovforslag er, at Lægemiddelstyrelsen fremover giver tilladelse til, at der kan reklameres for et lægemiddel i fjernsynet, såfremt lægemidlet er godkendt af Lægemiddelstyrelsen og er til salg i håndkøb.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg synes egentlig, det var en udmærket tale, fru Hanne Andersen holdt, sådan set i forhold til folkesundheden, men der er jo andre aspekter i det med at reklamere for håndkøbsmedicin, nemlig både ytringsfrihed og sikring af lige konkurrence.

Det er jo et faktum, at man på adskillige andre udenlandske tv-kanaler i dag kan reklame-

re for håndkøbsmedicin, der er godkendt, og som har en dokumenteret effekt, og dermed sætter man den danske medicinalindustri over for en ulige konkurrence over for udlandet.

Derfor vil jeg godt høre fru Hanne Andersen, om det ikke er korrekt, at det, der ikke er kommunikeret, det eksisterer ikke, og det er et ganske alvorligt problem set i forhold til at kunne producere og udvikle nye og gode lægemidler.

I Venstre – og det tror jeg hr. Rudiengaard vil komme ind på lidt senere i sin ordførertale – er vi jo ikke tilhængere af, at man bare skal reklamere, og nu nævnte fru Hanne Andersen Letigen, men Letigen er jo receptpligtig medicin, så det er ikke den slags medicin, som vi vil agitere for at man skal kunne markedsføre.

Nu kan jeg se, min taletid er udløbet, så jeg vender måske tilbage.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Nu siger fru Birthe Skaarup, at jeg har misforstået det, for det, man foreslår der skal reklameres for, er det, der er godkendt af Lægemiddelstyrelsen, men det er ikke det, der står i forslaget. Det beklager jeg meget, men det er faktisk ikke det, vi skal tage stilling til, for det er ikke det, der står i forslaget.

Så er jeg fortsat af den opfattelse, at reklamer jo ikke behøver at være vejledende og oplysende. Jeg sagde, at de kan være morsomme og underholdende – det er faktisk de bedste – men derfor behøver de jo ikke at fortælle noget om bivirkningerne, og der er bivirkninger ved alle lægepræparater, specielt når de tages uden vejledning. Lægemidler er en alvorlig sag. Det er ikke bolcher.

Jeg ved, jeg er uhjælpeligt i mindretal, også i mit eget parti, men jeg så da gerne, at nogle af de håndkøbspræparater, der for år siden kom ud i håndkøb, fordi en borgerlig regering ville spare, igen blev receptpligtige, fordi de er farlige. Men jeg er uhjælpeligt alene om at mene det.

Så vil jeg gerne sige til det om ytringsfrihed og lige konkurrence, at vi skal ikke have reklamer for de her ting på danske public service-stationer. De her firmaer kan jo benytte den samme reklamevej, selv om jeg ikke synes, det er en god vej at reklamere for medicin. Hr. Jens Rohdes påstand om, at de, der ikke er kommunikeret, de, der ikke er reklameret for, ikke eksisterer, er jo lidt af en påstand, for hvis man søger hjælp og vejledning i det danske sund-

hedsvæsen hos sin praktiserende læge, så er der en masse eksisterende præparater og også dem, der ikke bliver reklameret for.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Med hensyn til Lægemiddelstyrelsens mulighed for at godkende medicin til salg i håndkøb på apoteker, hvis et middel har dokumenteret effekt, så var det noget af det, jeg var oppe at fortælle fru Hanne Andersen før. Det er Lægemiddelstyrelsen, der skal give tilladelse til det her. Så får jeg at vide, at det jo ikke er det, der står i forslaget, men det er det, der står i bemærkningerne, og det er en teknisk ændring.

Hvis man ellers kunne lide forslaget, så var det jo sikkert ikke så voldsomt lige at gå ind og læse de her bemærkninger, men jeg er da helt klar over, at fra Socialdemokratiets side kan man ikke lide det her forslag, og så går man bare ind og fortæller, at bemærkningerne ikke passer med forslaget.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det kan godt være, at det skyldes, at jeg er lidt erhvervsskaded af en fortid i reklamebranchen, at jeg siger sådan, men det er faktisk en kendt tese inden for den verden.

I forhold til ytringsfriheden vil jeg godt spørge fru Hanne Andersen, om ytringsfriheden i Socialdemokratiets og regeringens øjne kun gælder fysiske personer, eller om den også gælder juridiske personer. Det, jeg hører fru Hanne Andersen sige her, er faktisk, at hun og hendes eget parti og regeringen tager afstand fra det medieoplæg, som Socialdemokratiet selv fremlagde i efteråret sidste år, hvor man netop ønskede at åbne for muligheder for at reklamere for håndkøbsmedicin på TV 2. Det er udelukket i Danmarks Radio, for de er jo ikke reklamefinansieret. Jeg har lovet sundhedsministeren, at jeg ikke vil starte en mediedebat her, men jeg vil godt lige høre, om regeringen dermed undsiger hr. Søren Hansen og det oplæg, der er kommet fra regeringen tidligere.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Birthe Skaarup, at det er helt rigtigt, at vi ikke kan lide forslaget, så der er ingen grund til at diskutere detaljerne i det.

Så vil jeg gerne sige til hr. Jens Rohde, at det har aldrig været en socialdemokratisk mærke-

sag, at der skulle reklameres for håndkøbsmedicin i TV 2. Det havde et kort liv i medieforhandlingerne, og det er vel udtryk for det.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Men det var dejligt – vil jeg sige til fru Hanne Andersen – at få indrømmelsen her fra talerstolen.

Det, vi gør med det her forslag, er, at vi faktisk efter vores bedste opfattelse understøtter regeringens folkesundhedsprogram, for det er jo et folkesundhedsprogram omkring bl.a. rygning, som man gerne ser minimeret i befolkningen. Det er et folkesundhedsprogram, som den tidligere sundhedsminister lagde meget, meget stor vægt på, det er et sundhedsprogram, der skulle indføres over 10 år, og jeg mener, at netop det her forslag er et vældig godt indslag, der kunne højne folkesundheden her i Danmark, f.eks. for de mennesker, der ryger. Der er ingen, der er i tvivl om, hvad rygningen har af konsekvenser, og forslaget kan fremme samfundsøkonomien, og det kan fremme livskvaliteten hos mange mennesker.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg fik ikke helt svar på spørgsmålet om, hvorvidt man i regeringen opfatter, at ytringsfriheden både gælder for fysiske og juridiske personer, således at det, der er tilladt at producere – som man f.eks. ikke skal have recept for at få – også bør være tilladt at reklamere for og dermed sikre ytringsfriheden for den juridiske person også.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg mener, at jeg har givet helt klart udtryk for, hvad vores holdning er til reklamer på danske public service-stationer, når det gælder medicin og alkohol, som ikke er til debat i dag, men det gælder begge områder.

Så vil jeg gerne sige, at folkesundhedsprogrammet er jo godt nok, men det havde altså ikke noget initiativforslag om at bruge mere medicin. Det havde nogle ideer om at bruge mindre alkohol og røg, fedt og sofa.

Preben Rudiengard (V):

I Venstre er vi enige med forslagsstillerne i, at rygning, alkohol, fedtholdig kost og for lidt motion selvfølgelig er en væsentlig årsag til den

øgede sygelighed og også en alt for tidlig død, hvilket vi også gjorde klart fra denne talerstol ved regeringens forelæggelse af sundhedsprogrammet i januar måned.

Nu beskæftiger vi os med et lovforslag om ændring af lov om lægemidler, og forslagsstillerne anfører, at et supplement til implementering af folkesundhedsprogrammet kunne være at fremme udbredelsen af eksisterende, godkendte håndkøbspræparater til rygeophør, understøttelse af alkoholbehandling og appetitnedsættelse.

Derfor bliver det forslået, at der gives mulighed for, at der kan reklameres i tv for en række af disse midler under forudsætning af – sådan har jeg også tolket bemærkningerne, det vil jeg gerne sige – at Lægemedelstyrelsen giver tilladelse, såfremt midlet er godkendt til håndkøbs salg på et apotek, og såfremt lægemidlet har en dokumenteret effekt. Lægemedelstyrelsen har også hjemmel til at kunne inddrage tilladelsen, såfremt midlet viser sig at have sundhedsfarlige, uheldige virkninger. Sådan læser jeg det også.

I Venstre er vi af den opfattelse, at der bør gives mulighed for reklamering i tv for de af Lægemedelstyrelsen godkendte midler mod rygeafvænnning. Befolkningen ser jo allerede en række programmer i tv fra Tyskland. Jeg bor selv i den sydlige del af Danmark og kan switche over, og der kan jeg se det. Vi kan også se det i tv fra England, og vi kan se det fra Frankrig, hvor det er tilladt at reklamere for disse produkter under forudsætning af – og det står der altid – at man i alle tvivlstilfælde kan søge råd hos egen læge eller på apotek. Vi vil gå med til at fremme forholdet vedrørende håndkøbsmidler til rygeafvænnning.

Vi vil gerne præcisere, at vi ikke kan gå med til, at der reklameres for receptpligtige midler til alkoholafvænnning, og at appetitnedsættende midler også medtages.

Vi kan acceptere – og vi vil gerne udvide det – at også andre af Lægemedelstyrelsen godkendte håndkøbsmidler også medgår i en sådan tilladelse til tv-reklamer, og her taler jeg om midler mod snue, basal hovedpine og slige sager.

Det skal altid være en betingelse, for at Venstre kan gå med til disse reklameindslag i tv, at der altid skal stå, at man i tvivlstilfælde bør henvende sig til apotek eller til læge.

Såfremt der i fremtiden kommer midler på markedet, som af Lægemedelstyrelsen kan

godkendes som håndkøbsmidler som led i alkoholafvænning, eller som har en appetitned-sættende effekt, så kan vi også gå med til, at de tillades til tv-reklame. Der er dog imidlertid ikke præparater i øjeblikket inden for dette område, så vi kan ikke gå med til at tage Letigen eller alle mulige andre receptpligtige præparater med.

Vi skal sluttelig pointere, at medicin kun er et lille supplement til at løse de anførte symptomer på en livsstilsproblematik, og at en medicinsk behandling eller egenbehandling med medicin aldrig må blive den dominerede faktor i behandlingen af disse symptomer. Der skal andre midler til. Det er jeg enig med fru Hanne Andersen i.

Vi vil se positivt på disse ting, og Venstre kan medvirke til, at vi fremmer lovforslaget.

Henriette Kjær (KF):

Dansk Folkeparti har her stillet et forslag om, at det skal være lovligt at sende tv-reklamer for visse præparater. Og Dansk Folkeparti har udvalgt den type lægemidler, der netop går ind og hjælper folk af med de problemer, der er årsag til de store folkesygdomme.

Selv om der ikke er så mange præparater i håndkøb lige for tiden, synes vi i Det Konservative Folkeparti, at dette forslag er godt. Vi ønsker faktisk at gå videre end Dansk Folkeparti og lovliggøre tv-reklamer for alle typer håndkøbsmedicin. Vi ser reklamerne på TV 3 og andre af de kanaler, der bliver sendt fra England, så de findes allerede. I Det Konservative Folkeparti mener vi, det er udtryk for overformynderi, når man ikke tillader tv-stationerne generelt at sende reklamer for håndkøbslægemidler.

Vi kender udmærket alle argumenterne imod: frygten for et utilsigtet overforbrug på grund af tv-mediets stærke virkekraft og eventuelt vildledende markedsføring. Men i Det Konservative Folkeparti tror vi på det enkelte menneskes evne til selv at skelne mellem skidt og kanel. Og vi synes, det ville være positivt at udbrede kendskabet til rygeplastre og tyggegummi og eventuelt andre præparater, der i øvrigt kan afhjælpe de problemer, folk har med forskellige laster. Det være sig rygning, fedme og alkoholmisbrug.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det skal være muligt at reklamere for tilladte og lovlige produkter, der forhandles frit. Og qua markedsføringsloven mener vi, at vi er sikrede

en reel og sober markedsføring af de produkter, der er i handelen.

Vi mener også, at forbudet mod tv-reklamer for håndkøbsmedicin er gammeldags, i og med at Internettet vinder stadig større udbredelse og hele tiden udvikler sig. Så vi vil inden længe kunne se levende reklamer i det medie og også for lægemidler, hvis de ikke allerede findes, men i dag er det hovedsagelig bannerreklamer, vi kan se.

Vi støtter altså forslaget varmt og er parate til at gå endnu videre end det, forslaget lægger op til, men i denne udformning kan vi også støtte det.

Anni Svanholt (SF):

Det er velkendt, at SF principielt er imod reklamer i tv. Jeg tror ikke, det er nogen nyhed. Vi er også imod reklamer om lægemidler i tv. Det forslag, vi behandler her i dag, er jo et forslag, der under dække af en indsats for at højne folkesundheden vil have flere reklamer om lægemidler i tv, og det kan vi naturligvis ikke støtte.

Vi er meget optaget af folkesundheden og af, at den i det hele taget skal prioriteres meget højt og også højere, end den bliver i dag, og at folkesundhed både handler om arbejdsmiljø og livsstilsproblemer og ofte sikkert samspillet mellem de to faktorer. Man skal naturligvis tage bredt fat om problemstillingen og gøre en bred og målrettet indsats både på lokalt plan og nationalt plan i forhold til at få gjort noget for folkesundheden.

Vi mener altså ikke, at folkesundheden står og falder med, om man nu kan få oplysninger om diverse præparater i tv. Det er næppe det, folkesundheden står og falder med. Der er jo oplysninger om diverse præparater, som er tilgængelige i forskellige medier. Vi er langt mere optaget af, at man gør noget konkret og målrettet i form af tilbud om rygestopkurser og den slags ting, at der er en tilstrækkelig kapacitet i forhold til alkoholafvænning osv. Hermed har jeg sagt, at vi ikke kan støtte det forslag.

(Kort bemærkning).

Preben Rudiengaard (V):

Vi husker jo tydeligt, at da vi drøftede f.eks. rygeforbud på sygehuse osv., som fru Anni Svanholt jo også gik meget ind for, der nævnte man meget, at man skulle bruge f.eks. Nicorette og andre præparater ved rygeophør. Mener fru Anni Svanholt ikke, at man eksempelvis også for den del af befolkningen, som ikke er be-

skæftiget på et sygehus eller bliver indlagt på et sygehus, kunne give en orientering, f.eks. via tv-reklamer? Vi er jo alle sammen interesseret i disse ting.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Fru Anni Svanholt siger, at folkesundhedsprogrammet er udmærket. Jamen det synes vi også i Dansk Folkeparti, men der kunne jo godt være noget, der understøttede det folkesundhedsprogram, og det her er jo netop en konkret henvendelse til befolkningen. I første omgang er det rygerne, vi henvender os til, og det er kun håndkøbsmedicin.

Vi ved jo godt, hvor stor indflydelse medierne har, og hvor meget folk tager hensyn til reklamer. Og vi tror virkelig, at det ville have en positiv effekt på det folkesundhedsprogram, at folk går ind og ser, at rygning altså er skadeligt, så lad os holde op.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Men der findes jo allerede oplysninger, som jeg også tidligere nævnte, om diverse præparater i blade osv. Og i øvrigt så mener jeg, at det er meget vigtigt, at der f.eks. bliver givet rådgivning og vejledning i forbindelse med anvendelse af nogle typer præparater, f.eks. hvor det handler om rygestop. Det ville være langt bedre, og tror jeg også meget mere motiverende, at det bliver sat ind i den rette sammenhæng.

Og så til fru Birthe Skaarup, som jo taler så varmt for sit eget forslag, og det er jeg ikke forbavset over, vil jeg bare sige, at jeg er helt uenig i de vurderinger, der ligger bag det.

(Kort bemærkning).

Gyda Kongsted (V):

Jeg vil bare sige, at jeg er selv ryger, og jeg har så selv prøvet, hvordan jeg nu kunne holde op med at ryge, og så henvendte jeg mig til en af Københavns Kommunes udmærkede Sund Butikker. Problemet er imidlertid, at der er lukket, når folk har fri. Synes fru Anni Svanholt så ikke, at det var meget fornuftigt, hvis man via fjernsynet kunne få lidt information?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil godt spørge fru Anni Svanholt, om hun mener, at reklamer på tv er så meget mere farlige, end de er på f.eks. Internettet og i bladene,

som fru Anni Svanholt jo selv nævnte her fra talerstolen. Kan fru Anni Svanholt dokumentere, at reklamer på tv er farligere end i alle andre medier?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg kunne forstå på Venstres ordfører, at der kunne opstå en situation, hvor man lige pludselig stod og havde brug for noget, og hvor det ikke var muligt at skaffe sig oplysninger på anden vis. Den situation er nok ikke tænkelig. Jeg mener heller ikke, at information via en reklame i tv er god i den situation, og jeg kan ikke se, at den pågældende person ikke kan skaffe sig viden på anden vis og naturligvis også bør indhente diverse informationer for at få et tilstrækkeligt grundlag for sin beslutning.

Og så til hr. Jens Rohde om reklamer. Jeg er godt klar over, at Venstre og i særdeleshed nok hr. Jens Rohde er meget optaget af at få flere reklamer i tv og arbejder meget ihærdigt for det. Det gør vi ikke i SF. Vi er ikke tilhængere af det og vil altså heller ikke åbne mulighed her for, at der kan blive fremdrift på reklamer.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Til Fru Anni Svanholt: Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål, om reklamer er farligere på tv end i alle mulige andre medier, hvor det åbenbart er fint, at det er tilladt, og om det kan dokumenteres, at fjernsynet har så enorm stor effekt i forhold til markedsføring via andre medier.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg tror ikke, at hr. Jens Rohde er i stand til at lave en karakterbog over reklamer; det er der vist næppe nogen der er i stand til. Men det er spørgsmålet, om man ønsker, at reklamerne bliver mere eller mindre udbredt, og der er SF altså dér, hvor vi ikke ønsker det og heller ikke på dette område, for lægemidler skal man omgås med varsomhed og ikke være afhængig af, at det er via reklamer, man får informationerne.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Med fare for at komme til at vikle mig ind i en mediedebat vil jeg sige, at enhver politiker, der er til stede her, ved, hvad 20 sekunder i tv betyder. Det er vist en alment kendt virkning.

Men i øvrigt vil jeg forsøge at holde mig til det, som det drejer sig om, nemlig spørgsmålet

om, hvorvidt man gennem tv kan bidrage til folkeoplysningen og forebyggelsen på sundhedsområdet.

Det er et område, der har været meget debatteret, fordi alle ved, at det har en vældig virkning, men hvis man rejser og ser, hvordan man i udlandet reklamerer for bestemte ting, kan man da også se, at det ikke altid er helt sanddrueligt, det, der bliver sagt. Men det kunne da så være, at man kunne ønske sig et råd nedsat til at kigge på det, som styrelsen har foreslået det. Så det har man jo godt villet. Jeg er da også sikker på, at man har haft de bedste intentioner, da man foreslog det.

Men der er jo en årsag til, at det ikke i dag er muligt at reklamere for lægemidler på skærmen, og når jeg siger reklamere for lægemidler, så er det, fordi jeg ikke ønsker at separere til bestemte typer af lægemidler. Skulle man gøre det, så skulle vi debattere for eller imod, så skulle man generelt ophæve det forbud, der er, og det skulle under alle omstændigheder i hvert fald ikke være Folketinget, der skal bestemme, hvilke præparater det så skulle være der skulle på skærmen, for jeg er da overbevist om, det vil have en vældig virkning.

Hvis vi nu tager TV 3 og ser på de reklameblokke, der som regel altid følger bagefter, så bliver der jo i TV-Shoppen reklameret for hvad som helst, og det er ikke sådan, at folk ikke køber de dér besynderlige køkkenredskaber, som de har stående derhjemme og ikke ved, hvad de skal stille op med bagefter. Så altså det vil have en virkning, ja, det vil det da.

Så kan man sige: Jamen det, vi ikke vil, det er det gode. Og det er jeg heller ikke i tvivl om, men jeg synes, det er problematisk at blande Folketinget ind i, hvilke præparater det skal være, og jeg synes, at den oplysning, man i øvrigt har om lægemidler, er ganske glimrende, og jeg synes også, det er godt, hvis man bliver oplyst gennem sin læge.

I øvrigt mener jeg, at oplysning på sundhedsområdet kommer på mange andre måder end hos lægen. Den ligger på biblioteket, man kan se det, når man slår op i Helse, osv. Det er ikke sådan, at vi er uden information om, hvad der er godt på området.

Men grunden til, at man har det forbud, er, at man kommer ind i den her evige debat om: Hvad skal det så være næste gang? Altså hvad skal det så være for et område næste gang, hvor vi går ud og anbefaler noget, fordi det ville være godt for folkesundheden? Det vil jeg sy-

nes kunne blive svært, meget svært, for vi ved alle sammen, at der i dag er vældigt pres på fra producenterne af forskellige midler, og der er en stor økonomi bag og en stor interesse for at gøre det.

Jeg synes, at vi, hvis vi ønsker det, kan se på, om der er behov for på de områder, som forslagsstillerne har peget på, at lave en øget indsats folkeoplysningsmæssigt set i forbindelse med folkesundhedsprogrammet, og er der noget, vi særlig skal satse på? Så lad os gøre det dér i stedet for.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Det Radikale Venstre har sympati for intentionerne i det foreliggende lovforslag om tilladelse til tv-reklamer for håndkøbspræparater til brug ved rygeophør, alkoholafvænnning og nedsættelse af appetitten under forudsætning af, at midlerne har en dokumenteret effekt. Vi har det nemlig sådan i Det Radikale Venstre, at alle initiativer, der sigter mod at reducere omfanget af rygning, alkoholindtagelse og overvægt, bør gøres til genstand for grundige overvejelser.

Hertil kommer, at der ikke i udlandet er forbud mod reklamer via tv for sådanne håndkøbspræparater, og en del af ofrene for livsstilsygdomme kan antages at have tv som primær informationskilde.

Når det så er sagt, skal det også siges, at Det Radikale Venstre alligevel ikke kan støtte forslaget, og det er, fordi vi har en stærk fornemmelse af, at tv-reklamer har en kraftig forbrugsskabende effekt.

For så vidt angår slankemidler, mener Det Radikale Venstre, at en offensiv markedsføring via tv kan være direkte farlig, ikke mindst for de unge piger. Der er i forvejen stærk fokus på vægtproblemer i hele befolkningen, og der er ingen grund til at forstærke den fokus. Derimod er der grund til at gøre en stor indsats, både hvad angår information om kost og motion, og også at gøre en stor indsats, for så vidt angår behandling og støtte.

Ligeledes mener vi, at alkoholafvænnning er så kompliceret en sag, at selvmedicinering ikke er tilstrækkelig. De eksisterende lægemidler til understøttelse af alkoholafvænnning er da også receptpligtige, så på dette område er lovforslaget ikke aktuelt. Det er faktisk ikke muligt for mennesker med alkoholproblemer at foretage selvmedicinering. Præparaterne gives som led i en behandling. Kommer der en dag håndkøbsmedicin, må vi se på det til den tid.

Tilbage er så tobaksafvænnende præparater, og her kan det ikke udelukkes, at tv-reklamer kan have en motiverende effekt for dem, der overvejer at holde op med at ryge.

Imidlertid er det Det Radikale Venstres opfattelse, at det overordnede princip om, at man ikke gennem tv-reklamer skal skabe et øget forbrug af medicin, bør fastholdes i den konkrete sag. Princippet bør også fastholdes, fordi det er vanskeligt at få alle pligtoplysningerne med i en tv-reklame, i alt fald så oplysningerne bliver opfattet.

Det, vi så kan diskutere, er, om det her overordnede princip er ligesom at arbejde mod tidevandet. Viser det sig at være sådan, så må vi jo diskutere det igen. Men ud fra en overordnet sundhedsmæssig betragtning ønsker Det Radikale Venstre i hvert fald at kæmpe for dette overordnede princip, så længe det er praktisk muligt, og derfor kan vi ikke støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Lige til fru Inger Marie Bruun-Vierø: Det er jo kun præparater mod rygning, der er godkendt af Lægemedelstyrelsen til håndkøb, det her forslag drejer sig om, og det tror jeg nok fru Inger Marie Bruun-Vierø har lidt misforståelse omkring.

Frank Aaen (EL):

Det er et fundamentalt problem for vores sundhedssektor, at en meget afgørende del af sundhedssektoren, nemlig dem, der producerer lægemidler, i alt overvejende grad er privatejede virksomheder. Og privatejede virksomheder har det nu engang sådan, og det ved enhver liberalist, at privatejede virksomheder har ét mål her i livet, og det er tjene penge, og kan de tjene penge ved at sælge lægemidler, så gør de det, og kan de sælge mange lægemidler, så tjener de mange penge, og så gør de det.

Det er et grundlæggende problem, som vi har i samfundet, som det er indrettet, og det burde man i virkeligheden gøre op med. Vi burde i virkeligheden sige, at også sådan noget som produktion af lægemidler var noget, der skulle ligge i offentligt regi, på samme måde som et flertal her i Folketinget synes, at hospitalerne skal ligge i offentligt regi.

Nu er det altså sådan, at det er private, der ejer produktionen af lægemidler, og det, de selvfølgelig er interesserede i, er at komme til at sælge mest muligt. Derfor vil de selvfølgelig

meget gerne have ekstra muligheder for at reklamere, og alle og enhver ved, at tv-reklamer er et af de mest effektive reklamemidler, ikke til at oplyse, men kun til at lokke folk til at købe.

Det er vi selvsagt imod. Vi mener ikke, at den skævhed, der i forvejen er på området, ved at det er private virksomheder, der for at tjene penge står for lægemiddelproduktionen, den problemstilling skal vi ikke forstærke ved, at salget sker for at tjene penge og ikke for at hjælpe folk. Det ønsker vi ikke forstærket ved at åbne den mulighed, som det her lovforslag gør.

Vi er i det hele taget imod reklamer for lægemidler. Vi støtter information om lægemidler. Det burde være sådan, at al information til borgerne om lægemidler kom fra Lægemedelstyrelsen, og at man for den sags skyld selvfølgelig også gerne brugte fjernsynet.

Altså vi har tidligere i debatter om reklamer i fjernsyn sagt, vi støttede, at man udgav »Tænk« på tv, altså at man får offentlig information på tv; for det er noget helt andet end reklamer på tv.

Vi mener også, det burde være sådan, at alt, hvad der også er af trykte reklamer – ligesom den debat om, hvad er mest farligt – jamen vi er imod det hele, for vi vil hellere have det erstattet med information. Det er meget mere betryggende for samfundet, for folkesundheden, som alle her har talt om i dag. For folkesundhedens skyld er det bedre med information, end det er med reklame.

Og den holdning, vi har her, er jo helt i tråd med, at vi også er imod reklamer for tobak, reklamer for alkohol, vin, øl osv. På alle de områder, der er til stor skade for folkesundheden, burde de, der er bekymrede for folkesundheden – og det er der god grund til at være – selvfølgelig også sige, at vi også bør stoppe reklamer, så langt det overhovedet er muligt, også på de andre områder.

Så vil jeg endelig sige også til fru Hanne Andersen, der sagde i debatten, at hun følte sig lidt alene i et ønske om, at håndkøbspræparater, der er blevet liberaliseret, skulle tilbage og være receptpligtige igen. Der vil jeg sige, at helt alene er fru Hanne Andersen ikke; det er også et synspunkt, Enhedslisten har.

Det er ikke godt, at lægemidler bare er noget, der ligger henne i Brugsen, og nu kan vi risikere, at vi får mere og mere, der bare ligger henne i Brugsen lige ved siden af slikket, at der også kommer hovedpinetabletter og alt muligt andet. Det er en meget usund udvikling.

Tove Videbæk (KRF):

Forslagsstillerne hensigt med dette forslag er meget prisværdigt, nemlig at højne folkesundheden i Danmark. Og det slås fast, at rygning, alkohol, fedtholdig kost og for lidt motion er dræbere og lægger beslag på væsentlige ressourcer i sundhedssektoren. Og forslaget roser – med rette, mener jeg – regeringens folkesundhedsprogram, og så langt er jeg enig med forslagsstillerne.

Men her ophører også enigheden, for forslagsstillerne går ud fra, at de mennesker, der har brug for præparater til rygeophør, understøttelse af alkoholabstinens og til appetitnedsættelse, ikke ved nok om, hvordan disse produkter kan fås, og derfor skal der reklameres på tv for disse.

Men det er jo i dag ikke svært for de potentielle brugere at finde frem til alle disse produkter, og de afhængige eller overvægtige mennesker synes jeg i forvejen er lette ofre for mange plattenslagere, så der er bestemt ikke grund til at belaste dem yderligere med dette forslag.

Derudover er de nævnte præparater jo også yderst forskellige, også i farlighed. F.eks. er der ved præparater til rygeophør kun risiko ved overdosering, medens alle kendte præparater til alkoholophør eller vægtkontrol kan have alvorlige bivirkninger selv ved normal dosering. Og det er også tvivlsomt, om man i en tv-reklame kan give den afbalancerede og grundige information, der må være et krav til al lægemiddelreklame, for jeg sidestiller bestemt ikke reklame og information.

Argumentet, at udenlandske stationer allerede sender tv-reklamer for lægemidler, kan vi ikke bruge til noget i Danmark. Her i landet skal vi beslutte, hvad vi vil, hvilke kvalitetskrav vi vil stille, og hvilke hensyn vi vil tage til borgerne, hvad vi ønsker med vort tv, og hvilke tv-reklamer vi vil tillade.

Vedrørende økonomien og den lige konkurrence og ytringsfriheden, som hr. Jens Rohde var inde på, der må jeg tilføje, at for Kristeligt Folkeparti er det ikke de vigtigste punkter i denne sag, men derimod hensynet til befolkningens sundhed, som jo er udgangspunktet for L 221.

Argumentet, at hvis vi ikke gør det, så er der nogle andre, der alligevel gør det, kan vi ikke bruge på det her område og heller ikke på nogen som helst andre områder. Her i Folketinget skal vi via lovgivning lægge retningslinjer for, hvordan vi ønsker det danske samfund indret-

tet, og vi skal ikke falde for den indstilling, at når nu de andre gør det, så må vi nok hellere gøre det også. Og vi skal da slet ikke gøre det, hvis det ikke er noget, der gavner befolkningen.

Jeg tror ikke på, at tv-reklamer for disse midler vil føje én ekstra dag til danskernes middellevetid, dels fordi de kender præparaterne i forvejen, men dels også fordi nogle vil overdosere eller tage dem forkert, og det kan medføre kortere levetid i stedet.

Så jeg er ikke enig med forslagsstillerne i, at dette forslag kan bidrage med noget positivt til folkesundheden og på sigt forhøje middellevetiden i Danmark.

Jeg er derimod bange for, at det vil virke direkte modsat og måske endog berede et skred, en glidebane, så andre lægemidler inden længe vil komme på listen over midler, som der bør kunne reklameres for på tv.

Det er klart, at producenterne og sælgerne af disse midler kan have økonomisk interesse i vedtagelsen af forslaget, men det er svært at se, at de personer, der ønsker at bruge disse midler, kan have gavn af det, for hvis forslaget bliver vedtaget, tror jeg næppe, at midlerne bliver billigere. Så Kristeligt Folkeparti kan ikke støtte forslaget.

Tom Behnke (FRI):

Ja, hold da op, hvor er det farligt, det her! Det er simpelt hen så farligt, at man kan egentlig undre sig over, at man ikke simpelt hen har forbudt alt det her, altså det er jo – ifølge de ordførertaler, vi har hørt – livsfarligt, det er jo simpelt hen livsfarligt, at man overhovedet må reklamere for de her ting.

Altså jeg kan ikke forstå, at alle de partier, der taler imod forslaget her, ikke simpelt hen fremsætter et forslag om, at det skal være forbudt overhovedet at reklamere nogen steder, for det er jo virkelig et slag mod folkesundheden, alle de bivirkninger, der er, overdosisproblematik osv. Det er jo livsfarligt, det her, kan vi høre på ordførerne.

Eller er det? Næ, selvfølgelig er det ikke det. Selvfølgelig er det her ikke farligt. Det, det handler om, er, at medicinalfirmaer i udlandet, og for så vidt også danske medicinalfirmaer, der vil reklamere på udenlandske tv-stationer, kan gøre det og gør det.

Altså med andre ord: Udenlandske firmaer har langt større mulighed for at kunne konkurrere, da vi jo stort set alle sammen i dag har mulighed for at se udenlandsk tv, om ikke an-

det så TV 3, som jo bliver sendt fra udlandet, og dermed er man ude over de spilleregler, som man restriktivt har i Danmark.

Det betyder med andre ord, at den danske medicinalindustri er i en sværere konkurrencemæssig situation. Den ønsker man at fastholde ud fra en eller anden overbevisning om, at det jo er livsfarligt, hvis borgerne får information om håndkøbsmedicin på tv. Vi må gerne se det i ugebladene nede ved damefrisøren. Vi må gerne se det alle mulige andre steder, men vi må ikke se det på tv, fordi lige præcis hvis den samme reklame, som er i Se og Hør, kommer på tv, så er det livsfarligt. Og man vil tage overdosis, man vil simpelt hen spise i håndfuldevis af håndkøbsmedicin, hvis der bliver reklameret for det på tv.

Hvis det var så farligt, ville der så ikke være en massiv dødelighed i udlandet blandt borgere, der ser reklamer for medicin på tv? Jo, det ville der jo være, hvis tesen holdt, men det gør den jo ikke. Tesen holder ikke.

Vi har i Frihed 2000 den opfattelse, at der overhovedet ikke burde være nogen begrænsning på, hvad man må reklamere for. Derfor ser vi forslaget her som et skridt i den rigtige retning. Vi har i Frihed 2000 den opfattelse, at borgerne nok skal finde ud af at håndtere det her. Borgerne er jo ikke en flok uvidende mennesker, der bare sidder og labber det hele i sig og tror, at når noget har været i tv, så kan man spise 100 Panodil uden at tage skade af det.

I øvrigt er det jo noget, man kan gøre, selv om der ikke bliver reklameret for det på tv. Det står enhver frit for at gå ned og købe 100 Panodil og indtage dem på én gang. Det står enhver frit for.

Men sagen er jo, at den vejledning, der er i forhold til indtagelse af de forskellige præparater, fremgår af præparaterne, det skal den gøre jævnfør lovgivningen, og det er fint, vejledning om, hvordan man skal indtage det, for at man ikke kommer til skade.

Men dér, hvor reklamerne jo har en effekt og en betydning, som jeg synes mange ordførere overser, er i forhold til, at det er ikke helt ligegyldigt, hvilken form for håndkøbsmedicin man indtager, hvis man fejler et eller andet. Det er jo ikke ligegyldigt. Men i dag, bortset fra at man kan læse om det i Se og Hør nede hos damefrisøren, er det faktisk overladt til én selv at finde ud af, hvilket håndkøbspræparat man skal tage, når man fejler et eller andet.

Det er jo f.eks. ikke ligegyldigt, hvilket smertestillende middel man indtager mod det ene eller det andet. Det er ikke ligegyldigt. Og der ville tv-reklamerne jo kunne være med til at vejlede og rådgive om, hvilke præparater man skal tage til hvilke lidelser. Det må dog være en fordel.

Vi har klart den opfattelse, i hvert fald når vi taler om håndkøbsmedicin, at så bør det være tilladt at reklamere, ikke mindst fordi det allerede i dag kan lade sig gøre på udenlandske tv-stationer og internationale tv-stationer.

Vi mener, at forslaget her er et skridt i den rigtige retning, og derfor er der slet ingen tvivl om, at vi i Frihed 2000 naturligvis støtter lovforslaget.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forslagsstillerne, fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Jeg siger tak på Dansk Folkepartis vegne for debatten her. Jeg ved ikke, om man har fundet ud af, at selv om man måske ikke rigtig tror på det, så er det for at højne folkesundheden her i Danmark samt at få den middellevetid op, som der er blevet talt så meget om i de senere år.

Vi mener også, at det her forslag har en målrettet og en positiv indsats med hensyn til indflydelsen på samfundsøkonomien i al almindelighed, og det er Dansk Folkepartis opfattelse, at der som sagt må gøres noget ekstra for at højne denne folkesundhed i Danmark.

Jeg vil godt sige, at undersøgelser helt klart har vist, at rygning, alkohol, fedtholdig kost og for lidt motion netop er årsagerne til, at middellevetiden i Danmark er stagnerende og nu er den laveste i EU-landene.

Det er nødvendigt med denne her indsats for at ændre befolkningens forbrug af og holdning til rygning, alkohol, fedtholdig kost og motion i kampen for at forbedre folkesundheden, og et ændret forbrug vil helt klart for os at se have en positivt afsmittende virkning på hospitalsomkostningerne på længere sigt.

Jeg har nævnt folkesundhedsprogrammet fra regeringen fra maj 1999. Der er taget mange gode initiativer på området, og det er min opfattelse, at dette forslag her var et godt supplement til regeringens folkesundhedsprogram. Og jeg havde da regnet med, at man fra visse partiers side ville se lidt mere velvilligt på det. Det kunne i hvert tilfælde være et element til at

fremme udbredelsen af allerede eksisterende og godkendte håndkøbspæparater til rygeophør, understøttelse af alkoholmisbrug og appetitnedsættelse.

Udbredelsen af kendskabet til et produkt ved vi også godt sker bedst gennem reklame og al-berbedst ved reklame gennem fjernsynet. Af etiske årsager har det hidtil som sagt været forbudt med reklame for lægemidler i fjernsynet, og det har vi også i Dansk Folkeparti fundet rigtigt, når man taler om lægemidler generelt. Det tjener normalt ikke noget fornuftigt formål at fremme brugen af lægemidler.

Det her handler udelukkende om håndkøbs- medicin, og det hører med til diskussionen, at man i tv-reklamer, som andre også har været inde på, sendt til Danmark fra stationer i udlandet, allerede i dag kan se reklamer for håndkøbspæparater. I Danmark må der alene reklameres for godkendte håndkøbspæparater gennem aviser og tidsskrifter, men ikke gennem fjernsynet, og det er det, vi så gerne vil have.

Af de tre typer af lægemidler, der reklameres for for nærværende, er det som sagt kun lægemidler til brug i forbindelse med rygeafvænnin- g, vi vil have med, da det er et af de læge- midler, der er godkendt til håndkøb. Lægemid- lers til brug ved understøttelse af alkoholabstin- ens og appetitnedsættelse er receptpligtige, og derfor må der ikke reklameres for disse læge- midler; det mener vi også i Dansk Folkeparti er rigtigt.

Men det er vores opfattelse – derfor dette forslag fra os i dag – at i folkesundhedens tje- neste skal der kunne reklameres i fjernsynet for lægemidler, som har denne dokumenterede ef- fekt i relation til rygeafvænnin- g, og som er god- kendt af Lægemedelstyrelsen; det vil jeg godt bemærke endnu en gang, for det var der også lidt misforståelser omkring.

Vi har i bemærkningerne til forslaget stillet nogle mål op for, hvorledes Lægemedelstyrel- sen skal kunne håndtere disse tilladelser, og vi mener klart, at forslaget her kun kan blive til gavn for folkesundheden, som regeringen jo også så kraftigt er gået ind for at ændre positivt.

Vi havde som sagt håbet på en lidt mere vel- villig behandling fra nogle af partierne her, men det lyder, som om det er et helt livsfarligt for- slag, der kommer fra os, og jeg synes, at man har malet en vis herre på væggen fra nogle par- tiers side.

Jeg siger tak til de partier, der støtter det her forslag. Nogle siger, det handler om ideologi.

Jeg tror som sagt bare, det er, fordi man fra vis- se partiers side ikke bryder sig om forslaget. Det her forslag er efter vores opfattelse klart et forslag til gavn for befolkningen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil bare spørge fru Skaarup, om ikke Dansk Folkeparti er enig i, at der er forskel på rekla- mer og information. Altså reklamer har ét for- mål, nemlig at sælge et produkt til flest mulige og mest muligt af produktet, hvorimod infor- mation er en seriøs vejledning af befolkningen om, at her er der disse og disse muligheder, hvis man har de og de behov, men at man dog skal være opmærksom på de og de bivirknin- ger. Det er jo information.

Kunne Dansk Folkeparti ikke være med til i stedet for det her forslag, som jo kun går ud på at fremme salg, for det er det, reklamer går ud på, at man i stedet for fandt en måde, hvorpå vi fra offentlig side informerede f.eks. om de pro- dukter, der er nævnt i det her lovforslag?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er da rigtigt nok, vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at reklamer kan sælge et bestemt pro- dukt. Og hvad så? Det gør jo ikke noget, hvis det er til gavn for det enkelte menneske. Det er jo lige meget, hvad man går hen og køber i den- ne her verden, så kan der have været reklame for dette produkt. Om det er godt eller skidt, er så op til den enkelte at vurdere.

Jeg er da helt indstillet på, at med hensyn til reklamer f.eks. for præparater til støtte for ry- geophør kunne der også godt følge nogle infor- mationer med. Og når man nu går hen og køber håndkøbsmedicin, følger der udmærkede infor- mationer med præparaterne til brugerne om, hvorledes de skal håndtere disse.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen har Dansk Folkeparti overhovedet ikke forstået reklamens natur? Reklame er noget, der betales af en privat virksomhed, og den private virksomhed reklamerer kun, hvis den forventer et højere salg – ikke af hensyn til borgerne, men af hensyn til virksomheden og dens aktionærer. Det er det, reklame går ud på.

Og det er dér, vi siger: I stedet for at foregøg- le befolkningen, at de får information via rekla- mer, så burde vi sikre befolkningen information

via oplysningsvirksomhed, som det offentlige står for, for det offentlige skal ikke tjene penge på at sælge mest muligt af et bestemt præparat. Det offentlige er kun interesseret i at oplyse befolkningen i modsætning til reklamen, som kun går ud på at sælge mest muligt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Jeg vil gerne spørge fru Birthe Skaarup, der jo har fremsat forslaget her, om det ikke er korrekt, at virksomheder, der reklamerer for et produkt, ikke kun gør det for at sælge så mange produkter som muligt her og nu, men også på længere sigt ønsker at fastholde et produkt på markedet.

Og er fru Birthe Skaarup ikke enig med mig i, at hvis en virksomhed misinformerer eller undlader at informere om væsentlige ting omkring et præparat, der betyder, at forbrugeren lider skade, så vil det også skade produktet og dermed virksomheden, og dermed vil man ingen penge tjene?

Altså er der en naturlig lov omkring markedsføring, og markedet regulerer sig selv. Hvis en virksomhed laver misreklamation for et produkt eller undlader, tilbageholder informationer el.lign., så har det kun en ganske, ganske kort levetid. Og dermed er der ingen virksomheder, der er interesseret i at lave den form for reklame.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Ja, nu bekræftede fru Birthe Skaarup heroppefra, at reklamers væsen er at sælge, og havde så den efterfølgende bemærkning, at det kan jo så være, at produktet er godt eller skidt for den enkelte, men det må den enkelte jo så finde ud af.

Derfor vil jeg gerne spørge, om fru Birthe Skaarup i virkeligheden ikke mener, at information og vejledning er den bedste mulighed, hvis man vil videre med folkesundhed, i stedet for at lade folk handle i blinde og håbe på, at det går godt.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Med hensyn til de spørgsmål, hr. Tom Behnke rejste, kan jeg kun give ham ret i, at enhver virksomhed, der reklamerer, da overhovedet ikke kan holde til ikke at reklamere for et pro-

dukt, der virkelig kan hjælpe befolkningen, og det var sådan set det, det gik ud på.

Til hr. Frank Aaen igen: Hr. Frank Aaen er så betonagtig, og det er så hr. Frank Aaens problem. En reklame kan jo altså være til gavn for befolkningen, og det var faktisk det samme, fru Hanne Andersen var inde på.

Det er klart, at information da også hjælper, men information kan da godt følge med en reklame for et håndkøbspræparat.

Jeg tror, at tiden vil blive moden til det her forslag. Det håber jeg i hvert tilfælde for dem, der her i dag har vendt tommelfingeren nedad til forslaget.

(Kort bemærkning).

Preben Rudiengaard (V):

Er fru Birthe Skaarup ikke enig i, at såfremt man nu lod den private sektor få lov til at lave dette reklamefremstød, så ville man kunne opnå en fortjeneste i den private sektor, så vi kunne få udviklet nye præparater og gerne dem med appetitnedsættende virkning og dem til alkoholfævnning, og på den måde kunne vi få en gevinst? Det er et privatøkonomisk foretagende, som kan lave udvikling.

Jeg ville være dybt betænkelig, såfremt udviklingen kun skulle ske i det offentlige, som andre ordførere har været inde på. Så tror jeg, vi ville stagnere.

Jeg vil gerne spørge, om fru Birthe Skaarup er enig i disse betragtninger.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Fru Birthe Skaarup sagde før, at reklamer kan være til gavn for borgerne. Fuldstændig enig, det kan godt ske. Men det er lige præcis ordet »kan«, der er problemet, for det er ikke formålet med en reklame.

Når en virksomhed reklamerer, er formålet ikke at være til gavn for befolkningen, så er formålet at sælge produkter og tjene penge. De kan eventuelt bruges til noget fornuftigt. De kan eventuelt også bare gå til aktionærerne. Aktionærerne står i øvrigt først for, ellers lukker enhver virksomhed. Det ved f.eks. hr. Rudiengaard jo alt om. Det er det, der er problemet.

Jeg ikke kan forstå, at Dansk Folkeparti ikke kan indse, at reklame har et helt andet formål end at gavne befolkningen. Reklame har det formål at gavne en virksomhed og dens overskud.

Det, vi andre står for, og det, vi plæderer for, er, at reklamer, der kan være til skade for borgerne, fordi man lokker dem til at købe noget, de ikke har brug for, som de måske ligefrem bliver mere syge af, i stedet skal erstattes af seriøs information. Det er det, der er brug for.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Til hr. Preben Rudiengaard: Vi er fuldstændig enige. Den fortjeneste, nye præparater giver, kan udvikle andre præparater, og sådan er det her i Danmark. Så det er jeg fuldstændig enig i.

Til hr. Frank Aaen: Jeg sagde »reklamer kan«. Det kan de da også. Det er da helt klart, at de kan sælge flere produkter, og virksomhederne kan som sagt udvikle nye præparater, og hvad så? Det kunne jo også være til gavn for befolkningen.

Hvis nu hr. Frank Aaen sådan lige kigger gennem et par andre briller, så kunne det jo godt være, hr. Frank Aaen også kunne fatte, at reklamer kunne være til gavn for befolkningen.

(Kort bemærkning).

Gyda Kongsted (V):

Vil fru Birthe Skaarup ikke give mig ret i, at uanset om man informerer, som hr. Frank Aaen vil, eller man laver reklamer, så tjener fabrikan-ten penge?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Ganske kort: Jo.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard): Så er det sat på plads.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 146:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidet adgang til patientbehandling i udlandet.

Af Jørgen Winther (V), Henriette Kjær (KF), Birthe Skaarup (DF) og Tom Behnke (FRI) m.fl. (Fremsat 12/4 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen):

Efter forslaget fra fire borgerlige oppositionspartier skal der skabes mulighed for, at patienter under visse betingelser kan få bevilget behandling i udlandet, selv om denne behandling finder sted i forskningsmæssig eller eksperimentel sammenhæng.

Forslaget er fremsat, fordi der ikke, sådan som reglerne er i dag, er mulighed for at blive henvist til behandling i udlandet, hvis der er tale om alternativ behandling, tale om forskningsmæssig behandling eller en behandling, der har eksperimentel karakter. Det er Sundhedsstyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt en behandling er forskningsmæssig eller eksperimentel.

Jeg kan allerede nu sige, at jeg ikke kan støtte forslaget, sådan som det er formuleret. I forslaget er der bl.a. henvist til, at behandlingen for kræftsvulster uden for hovedet med stereotaktisk strålebehandling, som foretages på sygehus i Sverige, er en af de behandlingsformer, det burde være muligt at bevilge. Denne behandlingform har tidligere været genstand for drøftelser her i Danmark, og det har som bekendt endnu ikke været muligt at få en videnskabelig dokumentation for effekten af den strålebehandling af svulster uden for hovedet, som foregår i Sverige.

Man har derfor i Danmark valgt at tilbyde behandlingen som et videnskabeligt forsøg for på den måde at opsamle viden om, hvilken effekt behandlingen har, og hvilke patienter der kan have gavn af at få den tilbudt.

Der er for øjeblikket i Danmark to protokollerede og godkendte forsøg med det, der kaldes extracranieel stereotaktisk strålebehandling, altså strålebehandling på svulster, der ikke er i hovedet. Forsøgene finder sted på henholdsvis Rigshospitalet og på Århus Kommunehospital,